

Rozdział 2. Środki publiczne, nadwyżka i deficyt sektora finansów publicznych	23
Art. 5. [Środki publiczne].....	23
I. Wprowadzenie.....	25
II. Dochody publiczne	26
III. Przychody.....	31
IV. Środki zagraniczne, w tym z budżetu UE.....	33
Art. 6. [Przeznaczenie środków]	36
I. Wydatki publiczne	36
II. Rozchody.....	41
Art. 7. [Deficyt/nadwyżka]	41
I. Ustalenie nadwyżki lub deficytu.....	41
II. Deficyt	45
III. System ESA.....	49
Rozdział 3. Jednostki sektora finansów publicznych	53
Art. 8. [Zasady tworzenia]	53
I. Aspekty prawne tworzenia JSFP.....	53
Art. 9. [Podmioty sektora finansów publicznych]	54
I. Sektor finansów publicznych – uwagi ogólne.....	55
II. Katalog jednostek tworzących sektor finansów publicznych	56
III. Charakterystyka prawna jednostek tworzących sektor finansów publicznych	56
A. Organy władzy publicznej, w tym organy administracji rządowej, organy kontroli państwowej i ochrony prawa oraz sądy i trybunały	56
B. Najwyższa Izba Kontroli	57
C. Inne organy kontroli i ochrony prawa	57
D. Sądy i trybunały.....	58
E. Organy administracji rządowej.....	58
F. Centralne organy administracji rządowej.....	58
IV. Jednostki samorządu terytorialnego oraz ich związki komunalne.....	59
A. Charakter prawny – uwagi ogólne	59
B. Związki międzygminne oraz międzypowiatowe.....	59
C. Związki powiatowo-gminne	59
D. Stowarzyszenia gmin i powiatów.....	60
E. Jednostki budżetowe.....	60
F. Samorządowe zakłady budżetowe.....	60
V. Agencja wykonawcza	61
A. Charakter prawny – uwagi ogólne	61
B. Plan finansowy i jego zmiany.....	61
C. Wpłacanie nadwyżki środków finansowych.....	61
VI. Instytucja gospodarki budżetowej	62
A. Charakter prawny – uwagi ogólne	62

B. Statut i regulamin organizacyjny	62
C. Plan finansowy i jego zmiany	62
VII. Państwowe fundusze celowe	63
A. Charakter prawny – uwagi ogólne	63
B. Plan finansowy i jego zmiany	63
VIII. Zakład Ubezpieczeń Społecznych i zarządzane przez niego fundusze oraz KRUS i fundusze zarządzane przez Prezesa KRUS	64
A. Zakład Ubezpieczeń Społecznych	64
B. Kasa Rolniczego Ubezpieczenia Społecznego	64
IX. Narodowy Fundusz Zdrowia	65
X. Samodzielne publiczne zakłady opieki zdrowotnej	65
XI. Uczelnie publiczne	65
XII. Polska Akademia Nauk i tworzone przez nią jednostki organizacyjne	66
XIII. Państwowe i samorządowe instytucje kultury oraz państwowe instytucje filmowe	66
A. Charakter prawny – uwagi ogólne	66
B. Statut instytucji kultury	67
C. Gospodarka finansowa instytucji kultury	68
D. Państwowa instytucja filmowa	68
XIV. Inne państwowe i samorządowe osoby prawne utworzone na podstawie odrębnych ustaw w celu wykonywania zadań publicznych	68
Art. 10. [Zastosowanie zasad gospodarki finansowej]	69
I. Podstawowe zasady gospodarki finansowej	69
Art. 11. [Istota jednostki budżetowej]	71
I. Jednostka budżetowa – charakterystyka prawna	71
Art. 11a. [Dochody instytucji oświatowych]	73
Art. 12. [Tworzenie, likwidacja, przekształcanie jednostek budżetowych]	74
Art. 13. [Uprawnienia Prezesa Rady Ministrów]	76
Art. 14. [Samorządowe zakłady budżetowe]	76
Art. 15. [Zasady finansowania samorządowego zakładu budżetowego]	78
Art. 16. [Tworzenie, likwidacja, przekształcanie samorządowego zakładu budżetowego]	80
Art. 17. [Sposób prowadzenia gospodarki finansowej jednostek budżetowych i samorządowych zakładów budżetowych]	82
I. Uwagi wprowadzające	82
II. Przedmiot regulacji rozporządzenia	83
Art. 18. [Agencja wykonawcza]	84
Art. 19. [Zasady działania agencji wykonawczej]	84

Art. 20. [Zasady prowadzenia gospodarki finansowej (przez agencję wykonawczą)]	85
Art. 21. [Zasady finansowania agencji wykonawczej; roczny plan finansowy]	85
Art. 22. [Nadwyżka środków]	86
Art. 23. [Instytucja gospodarki budżetowej]	87
Art. 24. [Zasady finansowania instytucji gospodarki budżetowej; roczny plan finansowy]	87
Art. 25. [Likwidacja, przekształcanie instytucji gospodarki budżetowej]	88
Art. 26. [Statut instytucji gospodarki budżetowej]	89
Art. 27. [Dyrektor instytucji gospodarki budżetowej]	89
Art. 28. [Mienie, fundusz instytucji gospodarki budżetowej]	90
Art. 29. [Fundusz celowy]	90
Art. 30. [Samorządowe osoby prawne]	91
I. Uwagi wprowadzające	92
II. Podstawa gospodarki finansowej samorządowych osób prawnych	92
Art. 31. [Plany finansowe samorządowych osób prawnych]	94
Art. 32. [Sporządzanie planów finansowych]	95
Rozdział 4. Jawność i przejrzystość finansów publicznych	97
Art. 33. [Zasada jawności]	97
I. Uwagi ogólne	98
II. Zakres jawności gospodarki środkami publicznymi wynikający z Konstytucji RP	99
III. Zakres ograniczenia jawności gospodarki środkami publicznymi ze względu na ochronę informacji niejawnych	100
IV. Zakres ograniczenia jawności gospodarki środkami publicznymi ze względu na ochronę danych osobowych	101
V. Zakres ograniczenia jawności gospodarki środkami publicznymi ze względu na ochronę tajemnicy przedsiębiorstwa	102
VI. Zakres ograniczenia jawności gospodarki środkami publicznymi ze względu na ochronę tajemnic zawodowych	103
VII. Zakres jawności gospodarki środkami publicznymi wynikający z DostInfPubU	105
VIII. Zakres ograniczenia jawności gospodarki środkami publicznymi w FinPubU	111
Art. 34. [Sposoby udostępniania informacji o gospodarowaniu środkami publicznymi]	112
I. Zakres i formy dostępu do informacji o gospodarowaniu środkami publicznymi wynikające z systemu prawa obowiązującego w Polsce	114
II. Zakres stosowania form dostępu do informacji o gospodarowaniu środkami publicznymi przez samorządowe JSFP	115

III. Formy dostępu do informacji o gospodarowaniu środkami publicznymi przez samorządowe JSFP	115
A. Dostęp do debat budżetowych w organach stanowiących JST	115
B. Dostęp do debat nad sprawozdaniami z wykonania budżetów JST.....	119
C. Podawanie do publicznej wiadomości kwot dotacji udzielanych z budżetów JST.....	120
D. Dostęp do debaty nad projektem uchwały w sprawie WPF JST	121
E. Podawanie do publicznej wiadomości przez samorządowe JSFP określonych informacji dotyczących ich działalności.....	123
F. Dostęp radnych danej JST do określonych dokumentów dotyczących gospodarowania środkami publicznymi.....	125
G. Udostępnianie przez samorządowe JSF określonych informacji o korzyściach udzielonych podmiotom spoza sektora finansów publicznych ze środków publicznych.....	127
H. Udostępnianie sprawozdań rocznych dotyczących finansów i działalności samorządowych JSFP.....	130
I. Jawność i imiennosc głosowań w kolegialnym organie wykonawczym JST w sprawach dotyczących gospodarowania środkami publicznymi.....	132
J. Podawanie do publicznej wiadomości treści określonych dokumentów sporządzanych w ramach kontroli zarządczej.....	133
Art. 35. [Zakres umownego wyłączenia jawności dotyczącej gospodarki środkami publicznymi ze względu na tajemnicę przedsiębiorstwa]	134
I. Uwagi ogólne.....	134
II. Tajemnica przedsiębiorstwa w rozumieniu przepisów ZNKU.....	135
Art. 36. [Informacje MF]	137
Art. 37. [Zakres upublicznianych przez organ wykonawczy JST informacji o gospodarce środkami publicznymi]	138
I. Uwagi ogólne.....	139
II. Kwartalne informacje o wykonaniu budżetu JST oraz o udzielonych umorzeniach niepodatkowych należności budżetowych.....	139
III. Roczna informacja o gospodarowaniu środkami publicznymi przez JST.....	141
IV. Ograniczenie zakresu tajemnicy skarbowej.....	145
Art. 38. [Obowiązki informacyjne Ministra Rozwoju i Finansów]	147
I. Obowiązki informacyjne Ministra Rozwoju i Finansów.....	147
II. Dane na koniec 2016 r.....	148
Art. 38a. [Obowiązki informacyjne Ministra Rozwoju i Finansów]	148
I. Obowiązki informacyjne Ministra Rozwoju i Finansów.....	149
II. Dane na koniec 2016 r.....	149
Art. 38b. [Ogłoszenia]	149
Art. 38c. [Ogłoszenie]	150

Art. 39. [Klasyfikacja budżetowa]	150
I. Klasyfikacja budżetowa	151
II. Klasyfikacja dochodów i wydatków publicznych, przychodów JSFP pochodzących z prowadzonej przez nie działalności oraz środków z UE i innych zagranicznych środków ..	151
III. Klasyfikacja przychodów i rozchodów	152
IV. Zakres podmiotowy klasyfikacji budżetowej	153
V. Klasyfikacja wydatków strukturalnych	153
VI. Klasyfikacja wydatków w układzie zadaniowym	154
Art. 40. [Plany kont i rachunkowość]	154
I. Uwagi ogólne	155
II. Zakres podmiotowy	155
III. Ogólne zasady wynikające z Rachunku	156
IV. Zasady wynikające z FinPubU	156
Art. 41. [Zakres sprawozdawczości]	160
I. Obowiązki sprawozdawcze JSFP	161
II. Sprawozdawczość budżetowa	162
III. Sprawozdawczość w układzie zadaniowym	163
IV. Sprawozdawczość z operacji finansowych	164
Rozdział 5. Zasady gospodarowania środkami publicznymi	165
Art. 42. [Gromadzenie i przeznaczanie środków publicznych]	165
I. Uwagi wprowadzające	166
II. Środki publiczne	166
III. Zasada niefunduszowania	169
IV. Dochodzenie należności	171
Art. 43. [Prawo realizacji zadań]	175
I. Źródła konstytucyjne	176
II. Zasada równego dostępu	177
Art. 44. [Cele i wysokość wydatków]	183
I. Uwagi wprowadzające	183
II. Zasada planowanego ponoszenia wydatków	185
III. Przepisy dotyczące poszczególnych rodzajów wydatków	186
IV. Pozostałe zasady dokonywania wydatków	186
V. Zamówienia publiczne	191
Art. 45. [Zakaz tworzenia fundacji]	191
I. Zakaz tworzenia fundacji	192
II. Ustawa o fundacjach	193
Art. 46. [Zaciąganie zobowiązań]	193
I. Reguła ogólna	194
II. Treść reguły	195
III. Dodatkowe ograniczenia	196

Art. 47. [Oferta wykonania zadania]	197
I. Znaczenie przepisu	197
II. Procedury zlecania zadań	198
Art. 48. [Lokaty wolnych środków]	199
I. Pojęcie „wolne środki”	200
II. Lokowanie wolnych środków a źródła pochodzenia środków	200
III. Lokata wolnych środków w skarbowych papierach wartościowych	203
IV. Lokata wolnych środków w obligacjach emitowanych przez JST	203
V. Lokata wolnych środków na rachunkach bankowych w bankach mających siedzibę na terytorium RP	203
VI. Lokata wolnych środków w formie depozytu u MF	204
VII. Kryteria wyboru sposobu lokowania wolnych środków	205
VIII. Lokowanie wolnych środków przez SPZOZ, dla których podmiotem tworzącym jest JST, samorządowe instytucje kultury oraz samorządowe osoby prawne, o których mowa w art. 9 pkt 14 FinPubU, z wyłączeniem WFOŚiGW, w formie depozytu u JST	206
Art. 49. [Wydatki majątkowe]	207
I. Ograniczenia podmiotowe dotyczące posiadania, obejmowania lub nabywania udziałów lub akcji w spółkach	207
II. Sfera użyteczności publicznej	207
III. Posiadanie, obejmowanie lub nabywanie udziałów lub akcji w spółkach przez JST poza sferą użyteczności publicznej	209
IV. Kompetencje organów stanowiących w zakresie posiadania, obejmowania lub nabywania udziałów lub akcji w spółkach	209
Art. 50. [Skutki finansowe nowych aktów prawnych]	210
Art. 50a. [Wytyczne]	212
Art. 51. [Wybrane źródła]	213
Art. 52. [Istota dochodów i wydatków]	215
I. Dochody i przychody	216
II. Wydatki i rozchody	216
Art. 53. [Odpowiedzialność kierownika]	218
I. Kierownik JSFP	219
II. Powierzenie odpowiedzialności	221
III. Wspólna obsługa	224
Art. 54. [Główny księgowy]	227
I. Zakres odpowiedzialności i obowiązków głównego księgowego	229
II. Naruszenie dyscypliny finansów publicznych	232
III. Główny księgowy w urzędzie JST	233
IV. Wspólna obsługa	234
V. Uprawnienia głównego księgowego	237
VI. Kontrasygnata	237

Art. 54a. [Uгода w sprawie spornej należności]	239
I. Znaczenie unormowania.....	240
II. Przedmiot ugody.....	241
III. Przesłanki zawarcia ugody wynikające z art. 54a FinPubU	243
Art. 55. [Umarzanie, spłata należności pieniężnych]	244
Art. 56. [Umarzanie należności pieniężnych w całości]	245
I. Przesłanki zastosowania ulg.....	245
II. Prawny charakter rozstrzygnięcia	246
III. Tryb udzielania ulg. Wady oświadczenia woli.....	247
IV. Majątek niepodlegający egzekucji – zasada poszanowania minimum egzystencji	247
Art. 57. [Wniosek dłużnika]	247
I. Rodzaje ulg	248
II. Charakter prawny wniosku	248
III. Wpływ złożenia wniosku o udzielenie ulgi na bieg przedawnienia	248
Art. 57a. [Umorzenie należności]	249
Art. 58. [Podmioty uprawnione; forma; zgoda na niedochodzenie należności]	249
I. Organy uprawnione	251
II. Forma udzielania ulg	251
III. Zakres wyłączeń	251
IV. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	252
Art. 59. [Restrukturyzacja należności pieniężnych]	252
I. Uwagi wprowadzające	253
II. Uchwała w sprawie ulg	254
III. Forma rozstrzygnięcia.....	255
IV. Jednostki organizacyjne JST	255
V. Ważny interes dłużnika	256
VI. Odpowiedzialność za naruszenie dyscypliny finansów publicznych	257
VII. Dodatkowe obowiązki JST	257
Art. 59a. [Uchwała o niedochodzeniu należności o charakterze cywilnoprawnym] ..	258
Art. 60. [Niepodatkowe należności budżetowe]	259
I. Zakres przedmiotowy przepisu.....	260
II. Niepodatkowe należności budżetowe.....	262
Art. 61. [Organy wydające decyzję w odniesieniu do niepodatkowych należności budżetowych; organy odwoławcze]	264
I. Właściwość organów.....	266
II. Jednostka samorządu terytorialnego jako adresat decyzji	268
Art. 62. [Potrącenie w stosunku do Skarbu Państwa]	268

Art. 63. [Potrącenie wierzytelności w stosunku do gminy, powiatu, województwa] ..	269
I. Potrącenie.....	270
II. Rodzaje potrącanych wierzytelności.....	270
III. Ewidencja potrącenia.....	272
Art. 64. [Ulgi w zapłacie niepodatkowych należności budżetowych]	274
I. Znaczenie regulacji	275
II. Rodzaje ulg i przesłanki ich zastosowania	275
Art. 65. [Odpowiedzialność solidarna]	280
I. Odesłanie do przepisów KC.....	280
II. Zasady odpowiedzialności solidarnej	281
Art. 66. [Zastosowanie przepisów]	281
Art. 66a. [Terminy przedawnienia]	282
Art. 67. [Odesłanie].....	283
Rozdział 6. Kontrola zarządcza oraz koordynacja kontroli zarządczej w jednostkach sektora finansów publicznych	285
Art. 68. [Kontrola zarządcza]	285
I. Pojęcie „kontrola zarządcza”	285
II. Cele kontroli zarządczej	287
III. Zróżnicowanie obowiązków formalnych w sektorze rządowym i samorządowym.....	288
IV. Zarządzanie ryzykiem.....	289
V. Dwa poziomy kontroli zarządczej.....	291
Art. 69. [Adekwatność, skuteczność i efektywność kontroli zarządczej]	293
I. Odpowiedzialność za zapewnienie funkcjonowania systemu kontroli zarządczej	293
II. Naruszenie dyscypliny finansów publicznych	294
III. Standardy kontroli zarządczej.....	295
Art. 70. [Plan działalności]	295
Art. 71. [Zadania MF w zakresie koordynacji kontroli zarządczej]	296
Dział II. Państwowy dług publiczny	297
Rozdział 1. Przepisy ogólne	297
Art. 72. [Państwowy dług publiczny]	297
I. Państwowy dług publiczny, dług EDP, ESA 2010	298
II. Tytuły dłużne.....	299
III. Sprawozdawczość w zakresie długu	303
IV. Dane wartościowe dotyczące długu.....	304

Art. 73. [Obliczenie państwowego długu publicznego]	304
I. Kwota państwowego długu publicznego	305
II. Zasady ustalania wartości zobowiązań dłużnych	306
Art. 74. [Kontrola Ministra Rozwoju i Finansów w zakresie państwowego długu publicznego]	308
Art. 75. [Strategia zarządzania długiem]	308
Rozdział 2. Finansowanie potrzeb pożyczkowych budżetu państwa	311
Art. 76. [Uściślenie potrzeb pożyczkowych budżetu]	311
Art. 77. [Finansowanie potrzeb pożyczkowych]	311
Art. 78. [Zarządzanie długiem]	312
Art. 78a. [Przyjmowanie wolnych środków w depozyt]	312
Art. 78b. [Umowa]	312
Art. 78c. [Zwrot depozytu]	313
Art. 78d. [Zarządzanie środkami funduszy celowych]	313
Art. 78e. [Oprocentowanie środków]	313
Art. 78f. [Umowa]	314
Art. 78g. [Delegacja ustawowa]	314
Art. 78h. [Skarbowe papiery wartościowe; operacje finansowe]	315
Art. 79. [Umorzenie skarbowych papierów wartościowych]	315
Art. 80. [Zaciąganie pożyczek i kredytów]	315
Art. 81. [Pożyczki w ramach państw członkowskich]	316
Art. 82. [Limity kredytów i pożyczek]	316
Art. 83. [Lokaty Ministra Finansów]	316
Art. 83a. [Rachunki bankowe]	316
Art. 84. [Wyłączenie przepisów o zamówieniach publicznych]	317
Art. 85. [Udostępnianie danych i zestawień]	318
Rozdział 3. Procedury ostrożnościowe i sanacyjne	319
Art. 86. [Progi ostrożnościowe]	319
I. Relacja państwowego długu publicznego do produktu krajowego brutto	321
II. Procedury ostrożnościowe i sanacyjne	322

Art. 86a. [Terminowe wyłączenie zastosowania przepisu]	323
Art. 87. [Program sanacyjny]	323
Art. 88. [Wyłączenie stosowania]	324
I. Przesłanki wyłączenia.....	324
II. Regulacje prawne dotyczące stanów nadzwyczajnych	324
Rozdział 4. Ogólne zasady zaciągania zobowiązań przez inne niż Skarb Państwa jednostki sektora finansów publicznych	325
Art. 89. [Zaciąganie zobowiązań finansowych]	325
I. Uwagi wprowadzające	326
II. Zobowiązania zaciągane na sfinansowanie przejściowego deficytu.....	327
III. Zobowiązania zaciągane na sfinansowanie planowanego deficytu.....	329
IV. Zobowiązania zaciągane na spłatę długu	332
V. Zobowiązania zaciągane na wyprzedzające finansowanie działań finansowanych ze środków pochodzących z budżetu UE.....	333
VI. Kredyt konsolidacyjny.....	335
Art. 90. [Pożyczki w państwowych funduszach celowych]	338
I. Pożyczki z państwowych funduszy celowych	338
Art. 91. [Limit zobowiązań]	339
I. Limit dla przychodów	340
II. Limit dla wydatków	341
III. Opinia RIO.....	341
Art. 91a. [Przekazywanie wolnych środków w depozyt JST]	342
I. Przeznaczenie przyjmowanych depozytów.....	343
II. Uchwała organu stanowiącego.....	344
III. Dług publiczny.....	345
Art. 92. [Warunki zaciąganych zobowiązań]	345
I. Warunki zaciąganych zobowiązań.....	345
Art. 93. [Ograniczenia dotyczące wartości nominalnej]	346
I. Dodatkowe ograniczenia w zaciąganiu zobowiązań	346
Art. 94. [Poręczenia i gwarancje]	347
I. Pojęcia „gwarancja” i „poręczenie”	348
II. Warunki udzielenia gwarancji lub poręczenia przez JST	348
Rozdział 5. Zasady i tryb emisji skarbowych papierów wartościowych	351
Art. 95. [Istota skarbowych papierów wartościowych]	351
Art. 96. [Termin wykupu]	351
Art. 97. [Warunki emisji]	352

Art. 98. [Limit emisyjny]	353
Art. 99. [Bon skarbowy]	353
Art. 100. [Obligacja skarbowa]	354
Art. 101. [Skarbowy papier oszczędnościowy]	354
Art. 102. [Zbywanie papierów skarbowych]	354
Dział III. Wieloletni Plan Finansowy Państwa i ustawa budżetowa.....	355
Rozdział 1. Wieloletni Plan Finansowy Państwa	355
Art. 103. [Wieloletni Plan Finansowy Państwa]	355
Art. 103a. (<i>uchylony</i>).....	355
Art. 104. [Zakres przedmiotowy]	355
Art. 105. [Podstawa projektu ustawy budżetowej]	356
Art. 106. [Przedstawienie, uchwalenie, ogłoszenie]	356
Art. 107. (<i>uchylony</i>).....	356
Art. 108. [Informacja o realizacji]	356
Rozdział 2. Ustawa budżetowa	357
Art. 109. [Ustawa budżetowa]	357
Art. 110. [Zakres przedmiotowy budżetu]	357
Art. 111. [Dochody podatkowe i niepodatkowe budżetu]	358
Art. 112. [Przeznaczenie wydatków budżetu państwa]	359
Art. 112a. (<i>uchylony</i>).....	359
Art. 112aa. [Stabilizująca reguła wydatkowa]	359
Art. 112b. (<i>uchylony</i>).....	363
Art. 112c. (<i>uchylony</i>).....	363
Art. 112d. [Wyłączenie zastosowania przepisów]	363
Art. 112e. [Terminowe wyłączenie zastosowania przepisów]	364
Art. 113. [Nadwyżka/deficyt]	364
Art. 114. [Części budżetowe]	364
Art. 115. [Pożyczki i kredyty udzielone z budżetu państwa]	365
Art. 116. [Szczegółowość budżetu państwa]	365

Art. 117. [Budżet środków europejskich]	366
Art. 118. [Nadwyżka/deficyt]	366
Art. 119. [Szczegółowość budżetu środków europejskich]	367
Art. 120. [Rezerwa celowa BŚE]	367
Art. 121. [Programy finansowane z udziałem środków europejskich]	367
Art. 122. [Treść ustawy budżetowej]	368
Art. 123. [Plany finansowe agencji wykonawczych]	369
Rozdział 3. Przeznaczenie wydatków budżetu państwa	371
Art. 124. [Klasyfikacja wydatków budżetu]	371
Art. 125. [Środki własne UE]	372
Art. 126. [Dotacje]	372
I. Uwagi wprowadzające	373
II. Definicja prawna dotacji.....	374
III. Prawne podstawy udzielenia dotacji	375
IV. Przepisy prawa międzynarodowego dotyczące dotacji.....	376
V. Przepis ustawowy jako podstawa prawna udzielenia dotacji.....	377
VI. Przeznaczenie dotacji.....	378
VII. Realizacja zadań publicznych.....	379
VIII. Szczególne zasady rozliczania dotacji	379
IX. Struktura prawa dotacyjnego	380
Art. 127. [Dotacje celowe]	381
I. Uwagi wprowadzające	382
II. Przeznaczenie i rozliczanie dotacji celowych.....	383
Art. 128. [Dotacje celowe dla jednostek samorządu terytorialnego]	384
Art. 129. [Dotacje celowe na zadania zlecone JST]	385
Art. 130. [Dotacje przedmiotowe]	386
I. Dotacja przedmiotowa – definicja.....	388
II. Dotacja przedmiotowa – regulacje w FinPubU.....	389
Art. 131. [Dotacje podmiotowe]	389
I. Dotacja podmiotowa – definicja	390
II. Dotacja podmiotowa – regulacje w FinPubU.....	391
Art. 132. [Wydatki na inwestycje]	392
Art. 133. [Limity dotowania inwestycji]	392
Art. 133a. [Kontrola zarządcza inwestycji]	393

Art. 134. [Rozszerzona delegacja dla Rady Ministrów]	393
Art. 135. [Zakup nieruchomości, inwestycje budowlane]	394
Art. 136. [Programy wieloletnie]	394
Art. 137. [Międzynarodowa współpraca w dziedzinie bezpieczeństwa państwa]	395
Rozdział 4. Tryb opracowywania i uchwalania budżetu państwa	397
Art. 138. [Założenia projektu budżetu i nota budżetowa]	397
Art. 139. [Postępowanie Ministra Finansów z projektem ustawy budżetowej]	398
Art. 140. [Rezerwy budżetowe]	398
Art. 141. [Uchwalenie projektu ustawy budżetowej przez Radę Ministrów]	399
Art. 142. [Uzasadnienie do projektu ustawy budżetowej]	399
Art. 143. [Projekty planów finansowych państwowych jednostek budżetowych]	401
Art. 144. [Prowizorium budżetowe]	401
Art. 145. [Nieuchwalenie ustawy budżetowej w terminie]	401
Rozdział 5. Wykonywanie ustawy budżetowej.....	403
Art. 146. [Plany finansowe państwowych jednostek budżetowych]	403
Art. 147. [Harmonogram realizacji budżetu państwa]	403
Art. 148. [Termin przekazywania informacji dla jednostek samorządu terytorialnego]	404
Art. 149. [Termin przekazywania dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone]	405
I. Termin przekazywania dotacji na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone.....	405
II. Przekazywanie dotacji przez innych dysponentów środków	407
Art. 150. [Umowa o dotację]	407
Art. 151. [Dotacje dla organizacji pozarządowych]	408
Art. 152. [Ewidencja dotacji]	408
Art. 153. [Zapewnienie finansowania lub dofinansowania]	408
Art. 154. [Podział rezerw celowych]	409
Art. 155. [Dysponowanie rezerwą ogólną]	410
Art. 156. [Podział rezerwy przez wojewodów]	410
Art. 157. [Środki nierozdzielone przez wojewodów]	410

Art. 158. [Stany nadzwyczajne]	411
Art. 159. [Kierowanie wykonaniem budżetu państwa]	411
Art. 160. [Wytyczne Rady Ministrów]	411
Art. 161. [Zobowiązania związane z pomocą rozwojową]	411
Art. 162. [Zasady gospodarki finansowej]	412
Art. 163. [Dochody jednostek mających siedzibę poza granicami Polski]	413
Art. 164. [Wydatki nieprzewidziane]	413
Art. 165. [Obsługa długu Skarbu Państwa]	414
Art. 166. [Transakcje na instrumentach pochodnych]	414
Art. 167. [Wpłaty środków własnych UE]	414
Art. 168. [Wykorzystanie dotacji udzielonych z budżetu państwa]	415
I. Wykorzystanie dotacji przyznanych z budżetu państwa na zadania z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone ustawami	416
II. Termin zwrotu przez JST dotacji niewykorzystanej w części.....	417
Art. 169. [Zwrot dotacji]	418
I. Zwrot dotacji do budżetu państwa	419
II. Decyzja określająca kwotę przypadającą do zwrotu	419
Art. 170. [Zmiany kwot dotacji celowych dla jednostek samorządu terytorialnego]	420
I. Termin zmian kwot dotacji z budżetu państwa na finansowanie zadań zleconych i dofinansowanie zadań własnych jednostek samorządu terytorialnego	421
II. Wyjątki od zasady	421
Art. 171. [Przeniesienie wydatków]	422
Art. 172. [Zniesienie lub przekształcenia ministerstwa]	423
Art. 173. [Środki na programy wieloletnie]	423
Art. 174. [Zadania Ministra Finansów]	424
Art. 175. [Nadzór i kontrola w częściach budżetowych]	424
Art. 176. [Ocena planowania i gospodarowania środkami publicznymi]	425
Art. 177. [Blokowanie planowanych wydatków budżetowych]	426
Art. 178. [Blokowanie wydatków na programy wykorzystujące środki UE]	426
Art. 179. [Blokowanie na czas oznaczony]	427
Art. 180. [Stany nadzwyczajne]	427
Art. 181. [Wydatki niewygasające]	428

Art. 182. [Roczne sprawozdanie z wykonania ustawy budżetowej]	429
Art. 183. [Sprawozdanie za I półrocze]	430
Rozdział 6. Wykonywanie budżetu środków europejskich.....	431
Art. 184. [Procedury dokonywania wydatków; zasady rozliczania]	431
Art. 185. [Klasyfikacja wydatków]	431
Art. 186. [Przeznaczenie wydatków]	431
Art. 187. [Odpowiedzialność MF za obsługę płatności]	432
Art. 188. [Podstawa dokonania płatności na rzecz beneficjenta]	432
Art. 189. [Zlecenie płatności]	433
Art. 190. [Wniosek o płatność jednostki sektora finansów publicznych]	435
Art. 191. [Zbiorcze harmonogramy wydatków]	435
Art. 192. [Przekazywanie środków płatności; obowiązki informacyjne]	436
Art. 193. [Zaciąganie zobowiązań przez jednostki realizujące program finansowany z udziałem środków europejskich]	437
Art. 194. [Przeniesienia wydatków między częściami i działami budżetu]	438
Art. 195. [Nadzór i kontrola nad realizacją programów]	439
Rozdział 7. Bankowa obsługa budżetu państwa oraz niektórych jednostek sektora finansów publicznych.....	441
Art. 196. [Rodzaje rachunków bankowych]	441
Art. 197. [Gromadzenie dochodów]	442
Art. 198. [Szczegółowy sposób wykonywania budżetu państwa; delegacja ustawowa]	443
Art. 199. [Obsługa bankowa]	443
Art. 199a. [Informacje o stanach środków na rachunkach]	444
Art. 200. [Umowa rachunku bankowego zawarta z BGK]	444
Art. 201. [Elementy umowy z BGK]	445
Dział IV. Środki europejskie i inne środki pochodzące ze źródeł zagranicznych, niepodlegające zwrotowi	447
Art. 202. [Wyodrębnione rachunki bankowe].....	447
I. Wyodrębnione rachunki bankowe	447
II. Regionalne Programy Operacyjne	449

Art. 203. [Dochody JST]	450
I. Środki pochodzące z budżetu UE oraz niepodlegające zwrotowi środki z pomocy udzielanej przez państwa członkowskie Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu	450
II. Pozostałe środki zagraniczne	451
Art. 204. [Przeznaczenie środków]	454
Art. 205. (uchylony)	456
Art. 206. [Umowa o dofinansowanie projektu]	456
I. Umowa o dofinansowanie projektu	457
II. Wkład własny	458
Art. 207. [Zwrot środków]	460
I. Szczególne zasady rozliczenia	463
II. Obowiązek zwrotu środków	463
III. Naruszenie dyscypliny finansów publicznych	465
Art. 208. [Wspólna Polityka Rolna]	466
Art. 209. [Ulgi w zakresie należności przypadających agencjom płatniczym w ramach Wspólnej Polityki Rolnej]	466
Art. 210. [Rejestr podmiotów wykluczonych]	468
I. Wykluczenie z możliwości otrzymania środków na realizację programów realizowanych ze środków europejskich	469
II. Rejestr	470
Dział V. Budżet, wieloletnia prognoza finansowa i uchwała budżetowa jednostki samorządu terytorialnego	471
Rozdział 1. Zakres budżetu jednostki samorządu terytorialnego	471
Art. 211. [Objaśnienie pojęć]	471
I. Uwagi wprowadzające	472
II. Pojęcie i istota budżetu JST	472
III. Rok budżetowy	479
IV. Uchwała budżetowa	481
Art. 212. [Zakres przedmiotowy uchwały budżetowej]	487
I. Uwagi wprowadzające	488
II. Obligatoryjna treść uchwały budżetowej JST	488
III. Fakultatywna treść uchwały budżetowej JST	512
IV. Uwagi końcowe	516
Art. 213. [Brak zgody ustawodawcy na zamieszczanie przepisów niezwiązanych z wykonywaniem budżetu]	517
I. Zakaz obładowywania uchwały budżetowej treściami niezwiązanymi z wykonywaniem budżetu	517
II. Zapisy wychodzące poza dozwoloną treść uchwały budżetowej	519

Art. 214. [Załączniki do uchwały budżetowej]	520
I. Uwagi wprowadzające	521
II. Omówienie poszczególnych załączników do uchwały budżetowej	522
Art. 215. [Zestawienie planowanych kwot dotacji]	532
I. Uwagi wprowadzające	532
II. Podział ze względu na kryterium beneficjentów dotacji.....	533
III. Podział ze względu na kryterium rodzaju dotacji	534
IV. Zestawienie wraz ze wskazaniem występujących nieprawidłowości	536
Art. 216. [Źródła dochodów; przeznaczenie wydatków]	540
I. Źródła dochodów.....	541
II. Przeznaczenie wydatków budżetu.....	548
Art. 217. [Nadwyżka/deficyt]	561
I. Uwagi wprowadzające	562
II. Wynik budżetu jednostki samorządu terytorialnego.....	562
III. Źródła pokrycia deficytu budżetu.....	563
Art. 218. [Dotacje podmiotowe z budżetu JST]	574
I. Uwagi wprowadzające	574
II. Pojęcie i istota dotacji podmiotowej.....	575
III. Przykłady dotacji podmiotowych z ustaw odrębnych.....	578
Art. 219. [Dotacje przedmiotowe z budżetu JST]	580
I. Uwagi wprowadzające	581
II. Pojęcie i istota dotacji przedmiotowej.....	582
III. Udzielanie dotacji przedmiotowych innym podmiotom	584
IV. Kwota i zakres dotacji przedmiotowej.....	586
V. Stawka dotacji przedmiotowej	588
Art. 220. [Pomoc finansowa i rzeczowa udzielana z budżetu JST]	590
I. Istota i formy pomocy udzielanej z budżetu JST	590
II. Podstawa udzielenia pomocy finansowej w formie dotacji celowej oraz rozstrzygnięcie sporów	594
Art. 221. [Zlecenie zadań publicznych i ich finansowanie]	597
I. Podmiot i przedmiot dotacji celowej z art. 221 FinPubU	598
II. Drogi (ścieżki) zlecenia zadań i udzielania dotacji celowych podmiotom niezaliczanym do sektora finansów publicznych i niedziałającym w celu osiągnięcia zysku	602
Art. 222. [Rezerwa ogólna w budżecie JST]	610
I. Uwagi wprowadzające	611
II. Rezerwa ogólna budżetu JST	612
III. Rezerwy celowe budżetu JST	616
IV. Kompetencja do podziału rezerwy	621
Art. 223. [Dochody gromadzone na wydzielonym rachunku]	623

Art. 224. [Pożyczka z budżetu państwa]	631
I. Przesłanki udzielenia pożyczki.....	632
II. Postępowanie naprawcze lub ostrożnościowe.....	633
Art. 225. [Czynności zlecone BGK]	635
Rozdział 2. Wieloletnia prognoza finansowa jednostki samorządu terytorialnego ...	637
Art. 226. [Zakres wieloletniej prognozy finansowej]	637
I. Instytucja WPF.....	638
II. Charakter uchwały w sprawie WPF	639
III. Realistyczność prognozy	640
IV. Orzecznictwo RIO i WSA w zakresie realistyczności WPF	642
V. Zakres WPF.....	644
VI. Objasnienia.....	646
VII. Wykaz przedsięwzięć.....	647
VIII. Pojęcie „przedsięwzięcie”	648
IX. Programy, projekty lub zadania.....	649
X. Wzór załącznika	650
Art. 227. [Okres obowiązywania WPF i prognozy długu]	651
I. Okres obowiązywania WPF	651
II. Okres obowiązywania prognozy kwoty długu	652
Art. 228. [Upoważnienie zarządu JST do zaciągnięcia zobowiązań]	654
I. Upoważnienie do zaciągnięcia zobowiązań związanych z realizacją przedsięwzięć	655
II. Upoważnienie do zaciągnięcia zobowiązań związanych z umowami zapewniającymi ciągłość działania JST	656
III. Przekazanie uprawnień kierownikom jednostek organizacyjnych.....	656
Art. 229. [Zgodność wartości]	657
I. Uwagi wprowadzające	657
II. Zakres zgodności budżet – WPF	658
III. Zmiana wartości mająca znaczenie dla oceny zachowania relacji spłaty zobowiązań w roku budżetowym	659
IV. Zmiana wartości mająca znaczenie dla oceny zachowania relacji spłaty zobowiązań w latach następnych	660
Art. 230. [Procedura uchwalenia WPF. Kompetencje organów JST]	662
I. Kompetencja do przygotowania projektu WPF i jej zmiany	663
II. Kompetencje RIO	664
III. Szczególne procedury uchwalenia WPF	665
IV. Obowiązek przekazania uchwał i zarządzeń	665
Art. 230a. [Przekazanie projektów prognoz finansowych]	665
Art. 230b. [Delegacja]	666
I. Aplikacja Besti@	666
II. Terminy przekazywania danych i aktów prawnych przez RIO	667

Art. 231. [Zmiany w zakresie przedsięwzięć]	667
Art. 232. [Podmiot uprawniony do zmian w prognozie]	669
Rozdział 3. Uchwała budżetowa	671
Art. 233. [Inicjatywa w zakresie złożenia projektu uchwały budżetowej]	671
I. Inicjatywa uchwałodawcza w zakresie projektu uchwały budżetowej	671
II. Inicjatywa uchwałodawcza w zakresie projektu uchwały o zmianie uchwały budżetowej	673
Art. 234. [Uchwała w sprawie trybu prac nad projektem uchwały budżetowej]	676
I. Charakter prawny uchwały	676
II. Przedmiot regulacji	677
Art. 235. [Szczegółowość planu dochodów]	680
I. Szczegółowość planu dochodów budżetu	681
II. Dochody bieżące i majątkowe	681
Art. 236. [Wydatki bieżące; wydatki majątkowe]	683
I. Szczegółowość planu wydatków	683
II. Wydatki bieżące i majątkowe	684
Art. 237. [Plan dochodów i wydatków budżetu jednostki]	686
I. Zasada niefunduszowania	687
II. Pozostałe przypadki wyodrębnienia dochodów i wydatków budżetu	691
Art. 238. [Przedłożenie przez zarząd JST projektu uchwały budżetowej]	692
I. Termin przedłożenia projektu uchwały budżetowej	692
II. Autopoprawka	694
III. Opinia regionalnej izby obrachunkowej	695
Art. 239. [Termin podjęcia uchwały budżetowej]	698
Art. 240. [Projekt uchwały budżetowej i jej podjęcie przez organ stanowiący]	700
I. Uwagi wprowadzające	700
II. Projekt uchwały budżetowej	701
III. Uchwalenie budżetu – kompetencje organu stanowiącego	702
IV. Ustalenie budżetu przez regionalną izbę obrachunkową	704
Art. 240a. [Program postępowania naprawczego]	708
I. Uwagi wprowadzające	709
II. Postępowanie naprawcze – przesłanki	710
III. Program postępowania naprawczego	713
IV. Uchwalenie budżetu i WPF	718
V. Ograniczenia w okresie realizacji programu postępowania naprawczego	719
Art. 240b. [Ustalenie budżetu]	721
I. Ustalanie budżetu przez RIO	722
II. Wieloletnia prognoza finansowa	722

Art. 241. [Uchwała o prowizorium budżetowym]	723
I. Warunki podjęcia uchwały	723
II. Uchwała w sprawie prowizorium	723
Art. 242. [Równoważenie budżetu w części bieżącej]	723
I. Nadwyżka operacyjna (bieżąca) budżetu – uchwalenie budżetu i WPF	724
II. Nadwyżka operacyjna (bieżąca) – wykonywanie budżetu	725
Art. 243. [Relacja spłaty zobowiązań]	727
I. Uwagi wprowadzające	729
II. Charakter relacji spłaty zobowiązań	730
III. Konstrukcja relacji – roczny wskaźnik spłaty zobowiązań	732
IV. Konstrukcja relacji – maksymalny wskaźnik spłaty zobowiązań	735
V. Obliczenie relacji	737
VI. Wyłączenia z relacji spłaty zobowiązań	739
VII. Ocena relacji	742
Art. 243a. [Obligacje przychodowe]	744
I. Obligacje przychodowe	744
II. Odpowiedzialność emitenta obligacji	745
III. Wieloletnia prognoza finansowa	746
Art. 244. [Spłaty zobowiązań związku współtworzonego przez JST]	747
I. Związki jednostek samorządu terytorialnego	748
II. Spłaty i wykupy zobowiązań związku	749
Art. 245. [Obowiązki informacyjne związku JST]	751
I. Znaczenie obowiązku informacyjnego	751
II. Zakres obowiązków informacyjnych	751
Art. 246. [Opinia RIO do projektu i do uchwały budżetowej]	753
I. Opinia o możliwości sfinansowania deficytu budżetu	753
II. Obowiązek publikacji opinii	755
Rozdział 4. Wykonywanie budżetu jednostki samorządu terytorialnego	757
Art. 247. [Wykonywanie budżetu]	757
I. Wprowadzenie	757
II. Zarząd – wykonawca budżetu JST	758
III. Sprawowanie ogólnego nadzoru nad realizacją budżetu JST	759
IV. Określenie zasad, sposobu oraz trybu przyznawania służbowych kart płatniczych przy dokonywaniu wydatków z budżetu i korzystania z nich	761
Art. 248. [Projekty planów finansowych jednostek podległych]	763
I. Przekazanie podległym jednostkom informacji niezbędnych do opracowania projektów planów finansowych	764
II. Terminowe opracowanie projektów planów finansowych	766
III. Podmioty nieobjęte zakresem przepisu	769

Art. 249. [Postępowanie zarządu po podjęciu uchwały budżetowej, plany finansowe i harmonogram]	770
I. Uwagi wprowadzające	771
II. Prace zarządu JST po podjęciu uchwały budżetowej.....	772
III. Obowiązki jednostek organizacyjnych po podjęciu uchwały budżetowej.....	775
IV. Plany finansowe urzędu i starostwa.....	776
V. Harmonogram	777
Art. 250. [Umowa o udzielenie dotacji celowej]	782
I. Udzielenie dotacji celowej na podstawie umowy	782
II. Treść umowy	784
Art. 251. [Niewykorzystana część dotacji]	786
I. Niewykorzystana część dotacji	787
II. Termin zwrotu dotacji	790
Art. 252. [Zwrot dotacji]	791
I. Obowiązek zwrotu dotacji	792
II. Przesłanki zwrotu	793
Art. 253. [Wyłączenie stosowania przepisów]	798
Art. 254. [Zasady gospodarki finansowej]	799
Art. 255. [Przekazywanie dochodów pobranych w związku z realizacją zadań zleconych]	801
I. Zadania zlecone z zakresu administracji rządowej oraz inne zadania zlecone	803
II. Terminy przekazywania zrealizowanych dochodów	804
III. Odsetki	805
IV. Dochodzenie nieprzekazanych należności.....	806
Art. 256. [Wydatki nieprzewidziane]	807
I. Dyrektywny charakter planowanych wydatków	808
II. Wyjątek od zasady dyrektywnego charakteru wydatków	808
Art. 257. [Zmiany w planie dochodów i wydatków]	810
I. Uchwała budżetowa i jej zmiany	810
II. Kompetencje zarządu JST	813
Art. 258. [Upoważnienie zarządu]	816
I. Dokonywanie zmian w planie dochodów i wydatków	817
II. Pozostałe upoważnienia.....	819
Art. 259. [Dysponowanie rezerwami]	821
I. Rezerwy celowe	821
II. Rezerwa ogólna	822

Art. 260. [Blokowanie planowanych wydatków budżetowych]	823
I. Okoliczności podjęcia decyzji o blokowaniu planowanych wydatków	823
II. Pojęcie „blokowanie planowanych wydatków”	825
III. Rola organów JST w blokowaniu planowanych wydatków budżetowych	826
IV. Rezerwa celowa na finansowanie zobowiązań JST tworzona z przeniesionych kwot zablokowanych wydatków	828
Art. 261. [Wysokość zobowiązania pieniężnego]	829
I. Uwagi wprowadzające	830
II. Kierownik samorządowej jednostki budżetowej	830
III. Prawo do zaciągania zobowiązań pieniężnych	834
IV. Sankcje za nieprzestrzeganie art. 261 FinPubU	837
V. Podsumowanie	838
Art. 262. [Kontrasygnata skarbnika JST]	839
I. Uwagi wprowadzające	840
II. Czynności prawne objęte zakresem art. 262 FinPubU	840
III. Osoby składające w imieniu JST oświadczenie woli przy zawarciu czynności prawnych	843
IV. Kontrasygnata skarbnika JST	845
V. Odmowa kontrasygnaty	851
Art. 263. [Wygaśnięcie niezrealizowanych kwot wydatków; wykaz wydatków]	853
I. Wygasanie z upływem roku budżetowego niezrealizowanych wydatków – reguła generalna	854
II. Wydatki niewygasające – wyjątek od wygasania i roczności realizacji wydatków budżetu JST	855
A. Wykaz wydatków niewygasających	857
B. Ostateczny termin dokonania w następnym roku budżetowym każdego wydatku ujętego w wykazie	863
C. Plan finansowy wydatków niewygasających, ujętych w wykazie w podziale na działy i rozdziały klasyfikacji wydatków, z wyodrębnieniem wydatków majątkowych	863
III. Środki finansowe na wydatki ujęte w wykazie	867
Art. 264. [Bankowa obsługa budżetu JST]	871
I. Uwagi wprowadzające	872
II. Wybór banku do obsługi budżetu JST	873
III. Umowa – podstawą prowadzenia obsługi bankowej budżetu JST	876
IV. Lokowanie wolnych środków budżetowych poza bankiem prowadzącym obsługę budżetu JST	881
IV. Relacje pomiędzy bankową obsługą budżetu a zaciąganiem kredytów i pożyczek	886
Rozdział 5. Tryb zatwierdzenia wykonania budżetu jednostki samorządu terytorialnego	893
Art. 265. [Terminy przedstawienia zarządowi informacji i sprawozdań]	893
I. Uwagi wprowadzające	894

II.	Informacja o przebiegu wykonania planu finansowego jednostki za pierwsze półrocze.....	895
A.	Plan finansowy samorządowej instytucji kultury.....	896
B.	Plan finansowy SPZOZ	896
C.	Plan finansowy WORD.....	897
D.	Plan finansowy WFOŚiGW.....	898
E.	Powiązanie planów finansowych z księgami rachunkowymi oraz sprawozdaniami w zakresie operacji finansowych	898
III.	Sprawozdanie roczne z wykonania planu finansowego jednostki.....	899
A.	Zakres danych zawartych w sprawozdaniu rocznym z wykonania planu finansowego samorządowej osoby prawnej oraz forma tego sprawozdania	899
B.	Sprawozdanie roczne samorządowej instytucji kultury.....	900
C.	Sprawozdanie roczne SPZOZ.....	900
D.	Sprawozdanie roczne WORD.....	901
E.	Sprawozdanie roczne WFOŚiGW.....	901
F.	Regulacje w zakresie WFOŚiGW	901
Art. 266.	[Terminy przedstawienia informacji organowi stanowiącemu i regionalnej izbie obrachunkowej]	902
I.	Uwagi wprowadzające	903
II.	Informacja o przebiegu wykonania budżetu JST za pierwsze półrocze	905
III.	Informacja o kształtowaniu się WPF.....	906
IV.	Opinia RIO o informacji o przebiegu wykonania budżetu JST za pierwsze półrocze	908
Art. 267.	[Dokumenty składane przez zarząd JST]	909
I.	Uwagi wprowadzające	910
II.	Sprawozdanie roczne z wykonania budżetu JST.....	912
III.	Sprawozdania roczne z wykonania planów finansowych samorządowych osób prawnych.....	914
IV.	Informacja o stanie mienia JST	914
V.	Wykaz jednostek budżetowych prowadzących działalność oświatową, uprawnionych do gromadzenia na wydzielonym rachunku określonych dochodów i ich wydatkowania, jako element sprawozdania rocznego z wykonania budżetu JST	916
VI.	Opinia RIO o sprawozdaniu z wykonania budżetu JST	917
Art. 268.	[Badanie sprawozdania finansowego]	919
I.	Uwagi wprowadzające	920
II.	Sprawozdanie finansowe.....	920
III.	Badanie sprawozdania	922
Art. 269.	[Sprawozdanie z wykonania budżetu JST]	924
I.	Dane dotyczące dochodów i wydatków budżetu JST	924
II.	Dane o zmianach w planie wydatków na realizację programów finansowanych z udziałem środków europejskich oraz innych środków pochodzących ze źródeł zagranicznych, niepodlegających zwrotowi.....	926
III.	Dane o stopniu zaawansowania realizacji programów wieloletnich	928

Art. 270. [Rola komisji rewizyjnej. Zatwierdzenie sprawozdań]	930
I. Uwagi wprowadzające	930
II. Elementy sprawozdania finansowego JST	931
III. Zadania komisji rewizyjnej w ramach procedury zatwierdzania wykonania budżetu JST	935
IV. Opinia RIO o wniosku komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium dla zarządu ...	940
V. Zatwierdzenie sprawozdania finansowego JST, wraz ze sprawozdaniem z wykonania budżetu	941
Art. 271. [Udzielenie lub nieudzielenie absolutorium]	943
I. Uchwała organu stanowiącego JST w sprawie absolutorium dla zarządu	944
II. Kompetencje RIO	949
III. Skutki prawne podjęcia uchwały o nieudzieleniu absolutorium dla zarządu	950
IV. Dodatkowe wyjaśnienia do sprawozdań	952
Dział VI. Audyt wewnętrzny oraz koordynacja audytu wewnętrznego w jednostkach sektora finansów publicznych	953
Art. 272. [Definicja audytu wewnętrznego]	953
I. Definicja audytu wewnętrznego	953
II. Ocena kontroli zarządczej a odpowiedzialność za jej prawidłowe funkcjonowanie	954
Art. 273. [Standardy audytu wewnętrznego]	955
I. Standardy audytu wewnętrznego	955
II. Dyplomowany audytor wewnętrzny	956
Art. 274. [Jednostki w których prowadzi się audyt]	957
I. Jednostki zobowiązane do prowadzenia audytu wewnętrznego	958
II. Audyt wewnętrzny w JST	959
III. Dobrowolny audyt wewnętrzny	960
Art. 275. [Sposoby prowadzenia audytu wewnętrznego]	960
Art. 276. [Wykonywanie zadań przypisanych kierownikowi jednostki w JST]	962
Art. 277. [Komórki audytu wewnętrznego]	962
I. Komórka audytu wewnętrznego	963
II. Audyt w JST	963
Art. 278. [Jednostki, w których możliwe jest prowadzenie audytu wewnętrznego przez usługodawcę]	963
I. Jednostki, w których możliwe jest prowadzenie audytu wewnętrznego przez usługodawcę	964
II. Próg kwotowy	964
Art. 279. [Usługodawca]	965
I. Usługodawca	966
II. Umowa z usługodawcą	966

Art. 280. [Umiejscowienie audytu wewnętrznego w strukturze jednostki]	967
Art. 281. [Stabilność zatrudnienia audytora wewnętrznego]	967
Art. 282. [Obowiązki kierownika jednostki w stosunku do audytu wewnętrznego] ..	967
I. Uwagi wprowadzające	968
II. Niezależność.....	968
III. Obiektywizm	969
IV. Efektywne prowadzenie audytu wewnętrznego.....	970
Art. 283. [Podstawa przeprowadzania audytu wewnętrznego]	970
I. Plan audytu wewnętrznego	971
II. Elementy planu audytu	971
III. Analiza ryzyka	971
IV. Audyt wewnętrzny przeprowadzony poza planem audytu	972
V. Sprawozdanie z wykonania planu audytu	973
Art. 284. [Plan audytu; sprawozdanie]	973
I. Dostęp do dokumentacji audytowej.....	974
II. Informacja publiczna	974
Art. 285. [Sposób i tryb przeprowadzania audytu]	975
Art. 286. [Audytor wewnętrzny – wymagania formalne]	975
I. Uwagi wprowadzające	976
II. Certyfikat potwierdzający kwalifikacje	977
III. Egzamin na audytora wewnętrznego złożony w latach 2003–2006	978
IV. Uprawnienia biegłego rewidenta	978
V. Praktyka w zakresie audytu wewnętrznego	978
Art. 287. [Upoważnienie do przeprowadzenia audytu]	979
I. Upoważnienie do przeprowadzenia audytu wewnętrznego	980
II. Uprawnienia audytora	981
Art. 288. [Komitet audytu]	981
Art. 289. [Zadania komitetu audytu]	982
I. Podstawowe zadania komitetu audytu	982
II. Inne obowiązki	983
Art. 290. [Skład komitetu audytu]	983
I. Członkowie komitetu audytu	984
II. Regulamin komitetu audytu.....	984
Art. 291. [Zadania komórki audytu wewnętrznego utworzonej w ministerstwie]	985
Art. 292. [Zadania MF w zakresie koordynacji audytu]	986
I. Koordynacja audytu wewnętrznego	986
II. Zlecenie audytu wewnętrznego.....	986
III. Ocena audytu wewnętrznego	987

Art. 293. [Audyt wewnętrzny zlecony]	988
Art. 294. [Ocena audytu w zakresie środków]	989
Art. 295. [Termin przedstawienia informacji]	990
Art. 296. [Obowiązek przedstawiania dokumentów i informacji]	990
Dział VII. Przepis końcowy	993
Art. 297. [Wejście w życie]	993
Część II. Pytania i odpowiedzi.....	995
Rozdział I. Dochody i wydatki	997
1. Kompetencja wójta gminy do zmieniania planu wydatków w ramach działu	997
2. Klasyfikacja dochodów z tytułu przejęcia depozytu z gwarancji.....	999
3. Wydatki nieprzewidziane w kontekście wydatków z tytułu pieczy zastępczej	1000
4. Wydatki na zakup zestawów komputerowych z udziałem środków UE	1002
5. Klasyfikacja budżetowa dochodów pochodzących z darowizny na inwestycje gminy	1003
6. Zmniejszenie wydatku a dochód w przypadku wynajmu i związanych z tym mediów.....	1004
7. Zwrot nienależnych opłat.....	1005
8. Dopuszczalność przyjęcia wpłaty do budżetu gminy za umorzenie procesu uchwalenia zmiany miejscowego planu zagospodarowania przestrzennego	1006
9. Czy od wadium należą się odsetki	1007
10. Wydatek z tytułu zakupu i założenia chipów dla psów a obowiązek gminy	1008
11. Księgowanie refaktury za media i wpływów za nią na rachunku dochodów własnych jednostki oświatowej	1009
12. Zaliczenie nadpłaty z tytułu błędnie wpłaconych kwot na poczet dochodu gminy	1009
13. Dochód z tytułu odszkodowania za zniszczone mienie, zrealizowany przez jednostkę budżetową wykonującą zadania z zakresu administracji rządowej.....	1011
14. Refundacja za wydatki inwestycyjne jako dochód majątkowy	1013
15. Przekazywanie dochodów budżetowych związanych z realizacją zadań z zakresu administracji rządowej.....	1014
16. Wykazanie w planie i w sprawozdaniach wpłaty niewykorzystanych dochodów własnych szkoły do budżetu powiatu	1015
17. Dochody powiatu związane z gospodarowaniem nieruchomościami Skarbu Państwa	1016
18. Pobieranie przez powiat opłat za wykonanie wypisu lub wrysu z operatu ewidencyjnego.....	1018
19. Dochody powiatu związane z gospodarowaniem nieruchomościami Skarbu Państwa	1019
20. Rozliczenia dotyczące lat ubiegłych – dochód czy zmniejszenie wydatków	1021
21. Wpłata do budżetu środków zgromadzonych na wydzielonym rachunku dochodów	1022
22. Odszkodowanie za utracone mienie – dochód czy wznowienie wydatków	1024

23.	Potrącenia wynagrodzenia dla płatnika z tytułu wypłaty zasiłków chorobowych oraz terminowych wpłat zaliczek na podatek dochodowy	1025
24.	Przedawnienie kosztów upomnień	1027
25.	Dochodzenie zaległości od spadkobiercy	1029
26.	Wadia – odsetki	1031
27.	Korekta środków obrotowych	1033
28.	Naliczanie odsetek od zaległości z tytułu opłaty za zajęcie pasa drogowego	1034
29.	Klasyfikacja budżetowa zapłaty z art. 647 ¹ KC	1035
30.	Ustalenie ceny dla zbywanej dokumentacji projektowej	1039
31.	Nadpłata za mandat karny	1040
32.	Charakter finansowy wydatków budżetu gminy na opracowanie projektu i uchwalenie gminnego programu rewitalizacji	1041
Rozdział II. Środki europejskie		1045
1.	Wprowadzanie paragrafu z czwartą cyfrą 7 i 9 do budżetu	1045
2.	Refundacja za wydatki inwestycyjne jako dochód majątkowy	1046
3.	Zwrot środków za wykonane przyłącza kanalizacyjne indywidualnym użytkownikom w ramach inwestycji współfinansowanej środkami europejskimi	1047
4.	Przyczyna nieterminowego zwrotu środków europejskich a znaczenie dla sankcji trzyletniego okresu wykluczenia	1049
Rozdział III. Udzielanie ulg w zapłacie należności		1053
1.	Umorzenie należności cywilnoprawnej wskutek upływu terminu przedawnienia	1053
2.	Kiedy umorzenie obowiązku zwrotu dotacji stanowi pomoc publiczną dla stowarzyszenia	1054
3.	Obowiązek publikacji w BIP danych dotyczących udzielonych przez JST ulg o charakterze cywilnoprawnym	1057
4.	Umorzenie należności głównej przez dysponenta części budżetowej	1058
5.	Ulgą w należności z tytułu kosztów zastępstwa procesowego	1060
6.	Umorzenie należności	1061
7.	Zwolnienie z należności NZOZ na rzecz JST	1063
Rozdział IV. Zaciąganie zobowiązań, tytuły dłużne		1067
1.	Upoważnienie do zaciągania zobowiązań finansowych	1067
2.	Finansowanie deficytu budżetu przychodami z tytułu spłacanych na rzecz JST pożyczek	1069
3.	Zaciągnięcie zobowiązania wieloletniego mimo braku upoważnienia do zawierania umów związanych z realizacją przedsięwzięć	1070
4.	Zobowiązanie wobec partnera wynikające z umowy w sprawie PPP a wskaźnik spłaty zobowiązań	1073
5.	Zaciąganie zobowiązań przez jednostkę budżetową	1075
6.	Zakup telefonu komórkowego na raty	1076
7.	Zobowiązania wieloletnie powiatowych jednostek organizacyjnych	1078
8.	Umowy o świadczenia zapewniające ciągłość działania JST	1080
9.	Poręczenie pożyczki – umowa	1084
10.	Dotacja na sfinansowanie zadania pożytku publicznego	1085

Rozdział V. Budżet i jego zmiany	1087
1. Zmiany w zakresie planowanej wpłaty z tytułu nadwyżki środków obrotowych samorządowego zakładu budżetowego	1087
2. Różnica między nadwyżką budżetową a wolnymi środkami	1089
3. Zmiana deficytu budżetu JST w ciągu roku budżetowego	1090
4. Zatwierdzenie przez organ stanowiący informacji o przebiegu wykonania budżetu za pierwsze półrocze	1093
5. Procedura budżetowa	1093
6. Niedoszacowane dopłaty gminy do wspólnej taryfy wody i ścieków – konieczność zmiany uchwały budżetowej	1095
Rozdział VI. Wieloletnia prognoza finansowa	1099
1. Wieloletnia prognoza finansowa	1099
2. Okres obowiązywania uchwały w sprawie WPF.....	1100
3. Informacja uzupełniająca do sprawozdania finansowego JST	1101
4. Pojęcie „przedsięwzięcia”	1102
5. Ujmowanie przedsięwzięć w uchwale w sprawie WPF w ostatnim roku ich realizacji	1104
6. Zimowe utrzymanie dróg w WPF	1106
7. Umowa o utrzymanie zieleni gminnej w WPF.....	1107
8. Prezentacja wkładu krajowego dotyczącego podpisanej umowy na realizację projektu indywidualnego dofinansowanego z funduszy europejskich	1109
9. Zasady ujmowania przedsięwzięć w WPF.....	1110
10. Samorządowy zakład budżetowy jako jednostka realizująca przedsięwzięcie	1112
11. Limit zobowiązań na przedsięwzięcie dwuletnie z WPF oraz limity wydatków na to przedsięwzięcie w WPF i w budżecie JST	1113
12. Zmiany w zakresie limitów wydatków i limitu zobowiązań na przedsięwzięcie ujęte w uchwale w sprawie WPF.....	1117
13. Obliczanie wskaźnika spłaty zadłużenia – art. 243 FinPubU.....	1119
14. Wyłączenia ze wskaźnika spłaty zobowiązań	1120
15. Wyłączenie zobowiązań w WPF	1122
16. Upoważnienia w uchwale w sprawie WPF	1124
17. Sprzedaż zwrotna	1125
18. Bank żywności	1128
Rozdział VII. Planowanie finansowe i wykonanie planu	1131
1. Kompetencje prezydenta miasta do dokonywania zmian w planie finansowym....	1131
2. Co należy wpisać na kontach pozabilansowych jako plan, jeśli w poprzednim roku nie uchwalono budżetu JST	1132
3. Zobowiązania przechodzące na rok następny	1134
4. Przekazywanie planów finansowych zadań z zakresu administracji rządowej	1135
5. Obowiązki w zakresie przekazywania planów finansowych	1136
6. Plan finansowy rachunku dochodów własnych placówki oświatowej	1139
7. Zmiany w planie finansowym samorządowej jednostki budżetowej	1140
8. Ewidencja zwrotu środków europejskich wykorzystanych z naruszeniem procedur.....	1141

9. Plan finansowy nowo powstałego zakładu budżetowego	1143
10. Podstawa prawna upoważnienia z ramienia zarządu do dokonywania zmian w planie finansowym wydatków bieżących.....	1144
11. Zmiany planu finansowego dochodów własnych samorządowej jednostki budżetowej	1145
12. Możliwości przesunąć między paragrafami, gdy jednostka działa na prowizorium	1150
13. Przesunięcia między paragrafami wydatków budżetowych	1152
14. Plany finansowe zespołu szkół	1153
15. Przeksięgowanie nakładów inwestycyjnych bez księgowania wartości środka	1154
16. Zarządzenie w sprawie planu finansowego.....	1155
Rozdział VIII. Obrót gotówkowy i bezgotówkowy.....	1157
1. Zasady ustalania pogotowia kasowego	1157
2. Wspólny czy odrębny rachunek dochodów i wydatków budżetowych w samorządowej jednostce budżetowej.....	1158
3. Drobne zaliczki na zakupy.....	1159
4. Ponoszenie przez jednostkę kosztów prowizji z tytułu prowadzenia rachunku bankowego pracowniczej kasy zapomogowo-pożyczkowej	1160
5. Zapewnienia skarbnika o zerowym stanie kasy nie zwalniają z obowiązku inwentaryzacji	1162
6. Wydatki w ramach wydzielonego rachunku dochodów – zakup artykułów żywnościowych.....	1163
7. Karty płatnicze.....	1164
Rozdział IX. Absolutorium	1167
1. Sprawozdanie finansowe JST w procesie udzielania lub nieudzielania absolutorium	1167
2. Rozpatrzenie i zatwierdzenie sprawozdania finansowego oraz sprawozdania z wykonania budżetu	1168
3. Uchwały w sprawie absolutorium zapadają bezwzględną większością głosów ustawowego składu rady	1168
4. Wniosek komisji rewizyjnej w sprawie absolutorium dla organu wykonawczego a głosowanie podczas sesji absolutoryjnej	1169
Rozdział X. Kontrola zarządcza	1171
1. Okres wyznaczania celów w ramach zarządzania ryzykiem.....	1171
2. Procedury kontroli zarządczej w komórce podatkowej urzędu gminy	1172
3. Kontrola zarządcza w zakresie wydatków ponoszonych w ramach funduszu sołectego.....	1174
4. Określanie celów JSFP, zarządzanie ryzykiem	1176
5. Powierzenie obowiązków w zakresie sporządzania i przekazania sprawozdań budżetowych	1177
6. Zasada czworga oczu	1179
7. Naruszenie dyscypliny finansów publicznych związane z zapłatą kosztów komorniczych	1181
8. Regulamin wynagradzania jako dokumentacja systemu kontroli zarządczej.....	1183

9.	Naruszenie dyscypliny finansów publicznych związane z zaciągnięciem zobowiązania	1184
10.	Procedury kontroli zarządczej w zakresie wykonywania budżetu	1186
11.	Kontrola zarządcza w zakresie centralizacji VAT	1189
12.	Kontrola zarządcza w zakresie bilansowania systemu gospodarowania odpadami komunalnymi	1192
13.	Powierzenie czynności w postępowaniu o udzielenie zamówienia publicznego ...	1194
14.	Plan działalności w samorządowych jednostkach organizacyjnych	1197
15.	Powierzenie obowiązków skarbnikowi	1198
16.	Ewidencja druków ścisłego zarachowania	1200
17.	Rejestr zamówień publicznych	1200
Rozdział XI. Audyt wewnętrzny		1203
1.	Umowa z usługodawcą a zmiany w planie budżetu	1203
2.	Audyt w spółce prawa handlowego należącej do gminy	1205
3.	Brak planu audytu w roku powstania obowiązku jego prowadzenia	1207
4.	Zalecenie audytu wewnętrznego	1209
5.	Audyt wewnętrzny jako członek komisji konkursowej	1211
6.	Wykonywanie audytu przez usługodawcę	1212
7.	Odpowiedzialność audytora	1214
8.	Pracownicza kasa zapomogowo-pożyczkowa – audyt	1216
Rozdział XII. Fundusz sołecki		1219
1.	Rada gminy podejmuje uchwałę o dotacji celowej	1219
2.	Dofinansowanie zadań i zakupów inwestycyjnych ze środków funduszu sołeckiego	1222
3.	Partycypacja sołectwa środkami funduszu sołeckiego w wydatkach gminnych jednostek organizacyjnych	1223
4.	Przeznaczenie środków funduszu sołeckiego	1225
5.	Zadania realizowane w ramach funduszu sołeckiego	1226
6.	Fundusz sołecki – zakup specjalistycznego agregatu prądotwórczego dla jednostki Ochotniczej Straży Pożarnej	1227